

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА АВІАЦІЙНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ**

з дисципліни «Інженерна та авіаційна психологія»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Укладач:
доцент кафедри авіаційної психології
Л.С.Яковицька

Методичні рекомендації розглянуті
та схвалені на засіданні кафедри
авіаційної психології

Протокол № ____ від «__» _____ 2018 р.

Завідувач кафедри

Л.В. Помиткіна

Одним з напрямків науково-дослідної роботи, що здійснюється в межах навчально-виховного процесу, є написання та підготовка курсових та дипломних робіт (спеціаліста, магістра), які є основними кваліфікаційними науковими роботами, що виконуються студентами індивідуально в процесі їх навчання в вищому навчальному закладі.

Курсова робота передбачає систематизацію, закріплення та розширення теоретичних знань, ознайомлення з методами, напрацьованими іншими дослідниками у відповідній галузі психологічної науки, обґрунтуванні результатів власного дослідження.

Метою курсової роботи є:

- систематизація, поглиблення і закріплення теоретичних і практичних знань;
- вироблення вмінь і навичок застосовувати набуті знання при розв'язанні конкретних завдань;
- формування розуміння існуючих у праві науково-практичних проблем і набуття вміння їх розв'язувати;
- оволодіння методикою наукового дослідження при вирішенні проблемних питань, які досліджуються в курсовій роботі, узагальнення та логічний виклад матеріалу;
- розвиток вміння студента самостійно вивчати й узагальнювати наукові джерела, правильно їх застосовувати під час проходження практики.

Виконання і захист курсової роботи дозволяють визначити рівень теоретичної і практичної підготовки студента

Варіанти завдань з контрольної роботи визначається в алфавітному порядку згідно зі списком студентів.

Тематика курсових робіт

№ п/п	Теми	ШБ, № зал. книжки	Дата, підпис
1.	Соціально-психологічні умови підвищення надійності оператора складної технічної системи в процесі психологічного супроводу його професійної діяльності.		
2.	Психологічні особливості формування афективно-когнітивних процесів саморегуляції в діяльності оператора .		
3.	Психологічні особливості емоційних станів операторів складних систем: детермінуючі фактори, вплив на показники діяльності та підходи до оптимізації.		
4.	Емоційні складові індивідуального перцептивного світу оператора складної технічної системи.		
5.	Індикаторні системи як засіб узгодження внутрішньокабінного та позакабінного перцептивних світів оператора .		
6.	Психологічна підготовка оператора складної технічної системи до дій у особливих ситуаціях.		
7.	Операторська діяльність та управління ризиками.		
8.	Врахування схильності до ризику, як особистісної риси у професійному психологічному відборі операторів.		
9.	Особливості адаптації оператора технічної системи до чинника персональної відповідальності в умовах наявності потенційних небезпек.		
10.	Теорія та практика аналізу помилки оператора.		

11.	Особливості психологічної підтримки операторів на етапі переробки власного негативного професійного досвіду.		
12.	Запобігання явищам монотонії в діяльності оператора.		
13.	Захопленість роботою та психологічне вигорання у операторів технічних систем.		
14.	Особистість оператора технічної системи в інституційному просторі нормативних вимог до його професійної діяльності.		
15.	Тестові дослідження та анкетування у системі заходів психологічного супроводу діяльності операторів технічних систем.		
16.	Особливості процесу прийняття рішень у багатоосібному екіпажі.		
17.	Соціально-психологічні складові операторської діяльності в командній роботі.		
18.	Особливості реалізації навичок міжособистісного спілкування у команді операторів.		
19.	Вплив індивідуальних психофізіологічних особливостей на професійну придатність авіаційного досвіду оператора.		
20.	Закономірності формування і реалізації індивідуального досвіду оператора.		
21.	Порівняльний психофізіологічний аналіз особливостей роботи пілотів на повітряних суднах різних поколінь.		
22.	Стан психофізіологічної дезадаптації і засоби його компенсації у пілотів і диспетчерів.		
23.	Психологічні особливості мовної взаємодії в системі : «диспетчер – пілот».		
24.	Психологічні заходи контролю функціонального стану оператора.		
25.	Особливості поведінки пілота в екстремальних умовах.		
26.	Особливості психофізіологічна підготовка пілотів для роботи в екстремальних умовах.		
27.	Психологічні особливості вивчення стану напруженості у авіаційних диспетчерів		
28.	Особливості інформаційного пошуку оператора в умовах впливу стресових факторів		
29.	Психологічні особливості взаємодії в роботі екіпажу.		
30.	Конструювання робочого місця пілота з урахуванням антропометрії та біомеханіки.		
31.	Дослідження особистісних якостей в системі професійного відбору операторів.		
32.	Психологічні особливості конструювання індикаторів, сигнальних пристроїв і органів управління «оператор – пілот»		
33.	Психологічні основи безпеки діяльності оператора.		

34.	Психологічні основи навчання пілота (оператора) готовності діяти в екстремальних умовах.		
35.	Психологічні умови підготовки операторів до діяльності в складних ситуаціях.		
36.	Особливості зорової пам'яті та моделі переробки інформації оператором.		

Список рекомендованих джерел
Основні рекомендовані джерела

1. Душков Б. А. Основы инженерной психологии : учебник для вузов / Б. А. Душков, А. В. Королев, Б. А. Смирнов . – М. : Академический проект, 2002 . – 576 с.
2. Завалова Н.Д. Образ в системе психической регуляции деятельности (летчика) / Н.Д.Завалова, Б.Ф.Ломов, В.А.Пономаренко . – М.: Наука, 1986. – 176 с.
3. Інженерна психологія і засоби відображення інформації : метод. вказівки і контрольне завдання для студ. Інституту заочного та дистанційного навчання спец. 8.100107 "Обладнання повітряних суден" / Національний авіаційний ун-т ; уклад. А. В. Скрипець. - К. : [б.в.], 2002. - 52 с.
4. Носов Н.А. Ошибки пилота: психологические причины. – М.: Транспорт, 1990. – 64 с.
5. Основы инженерной психологии. Под ред. Б.Ф. Ломова - М.: Высшая школа, 1986. – 448 с.
6. Скрипець А.В. Інженерна психологія, ергономіка та людський чинник в авіації: Підручник/ А.В. Скрипець, О.Ю. Буров, В.В. Павлов; За заг. ред. проф. А.В. Скрипця. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 696 с.
7. Скрипець А.В. Основы авіаційної інженерної психології. – К.: НАУ, 2002. – 532 с.
8. Стрелков Ю.К. Инженерная и профессиональная психология. – М.: Издательский центр «Академия»; Высшая школа, 2001. – 360 с.
9. Стрелков Ю.К. Психологическое содержание операторского труда. – М.: Российское психологическое общество, 1999. – 196 с.
10. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія. – К.: Либідь, 2002. – 264 с.

Додаткові рекомендовані джерела

11. Хрестоматия по инженерной психологии / Под ред. Б.А. Душкова. – М.: Высшая школа, 1991. – 287 с.
12. Человеческий фактор: В 5 т.: Пер. с англ. / Под ред В. П. Зинченко, В. М. Мунипова. — М.: Мир, 1991.